

ТУРИСТИЧКИ

ВОДИЧ

TOURIST

GUIDE

КОЧАНИ / КОСХАНИ

ДРАГИ ПОСЕТИТЕЛИ,

Добредојдовіе во Кочани, ѓрадој на оризој, смесіен во срцејо на истіочној дел од Македонија, во Кочанската Којлина – најголемиот термален басен на тојли води на Балканскиот Полуостров.

Кочани секогаш има да ви каже нешто повеќе, да ве поведе низ полејо со „бело злато“, да ве искачи на Осогово, до Пониква и Руен, пашем да ве воодушеви со убавината на Кочанска Река и чистата и здрава живојна средина.

Длабокије цивилизациски корени се осликуваат низ археолошките, сакралните и етнолошките вредности. Средновековните кули, десетте цркви, манастирскиот комплекс „Свети Пантелејмон“, локалитетот Долно Градиште се збогатени со најголемиот мозаичен монумент во Европа, Споменикот на Слободата...

Овде ќе ве пречекаат љубезните и гостопримливи граѓани кои ги води желбата да ја негуваат традицијата и да внесат современа димензија на живеењето, да одговорат на предизвиците на новото време и да изградат квалитетни што ќе го смесуваат Кочани во најубавите.

Оној што го посетил, го памети и пак сака да се врати, затоа повелете, уверете се зошто Кочани е во најбракваните места за живеење во Република Македонија.

**Градоначалник,
Ратко Димитровски**

DEAR VISITORS,

Welcome to Kochani, a town of rice, situated in the heart of eastern part of Macedonia, in Kochani Valley – the biggest thermal basin of hot waters in Balkan Peninsula.

Kochani always has to tell you something more, to lead you through field of „white gold“, to climb you to Osogovo, up to Ponikva and Ruen, and surprise you with beauties of Kocani river and clean and health living environment.

Deep civilization roots are pictured through archaeological, sacral and ethnological values. Medieval towers, ten churches, monastery complex „St. Pantelejmon“, locality Dolno Gradishte are reached with one of the biggest mosaic monuments in Europe, Monument of liberty ...

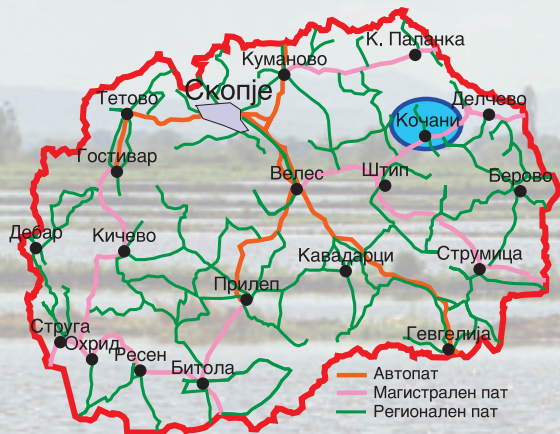
Here you will be hosted by pleasant and hospitable citizens who are led by wish for cultivation of tradition and carry into actuality dimension of living, to answer of challenge of new time and to build qualities and values what will place Kochani in most successful ones.

One who have ever visited Kochani, remember it for ever and wants to come back here again, so welcome, and see why Kochani is one of the most wanted places for living in Republic of Macedonia.

**Mayor
Mr. Ratko Dimitrovski**

Кочани се наоѓа во источниот дел на Република Македонија, на 120 км оддалеченост од Скопје, на северната страна на Кочанската Котлина и го зафаќа просторот од двете страни на Кочанската Река каде што таа ја напушта Осоговијата и ја проширува својата долина. Градот има јужна поставеност кон подножјето на Осоговските Планини. По 8 км на југ, плодната Кочанска Котлина е затворена со планината Плачковица.

Низ градот поминува магистрална сообраќајница со која се поврзува со Штип (30 км) и Велес (70 км) а потоа излегува на автопатот Скопје-Гевгелија кој е врска со централна Македонија. Кочани е крстосница на повеќе регионални сообраќајници со кои се поврзува со најблиските градови и тоа на исток со Виница (10 км), Македонска Каменица (30 км), Делчево (55 км), Берово (60 км), бугарска граница (65 км), а на запад е поврзан со Пробиштип (36 км) и Кратово (48 км).

Железничката линија е изградена 1926 година и преку неа Кочани се поврзува со Штип-Велес-Скопје.

Kochani is located on the east part of Republic of Macedonia, 120 km away from Skopje. It is spread on the northern side of Kochani Valley along the banks of Kochani river, right where it leaves the mountain slopes and flows through the valley. The town has southern placement towards the roots of Osogovo mountains. The Kochani valley on the other side, 8 km along, is closed by the mountain Plachkovica.

There is a magistral road passing through the town, and through it the town is connected with Shtip (30 km) and Veles (70 km), and then it enters on the expressway Skopje-Gevgeliya which is the connection with the Central part of Macedonia. Kochani is a crossroad of many regional roads by which it is connected with the nearest towns on east: Vinica (10 km), Makedonska Kamenica (30 km), Delcevo (55 km), Berovo (60 km), The Bulgarian border (65 km), and on the west it is connected with Probishtip (36 km) and Kratovo (48 km).

The railway line is established in 1926, and it connects Kochani with Shtip - Veles - Skopje.

Општината е составена од 18 населени места, и тоа градот Кочани кој е и административен центар, потоа полските села: Грдовци, Мојанци, Горни Подлог, Долни Подлог и Тркање и ридско-планинските села: Бели, Нивичани, Пантелеј, Рајчани, Лешки, Црвена Нива, Пашаџиково, Јастребник, Горно Гратче, Долно Гратче, Припор и Полаки.

Градот Кочани односно катастарската општина Кочани зафаќа површина од 1.950 ха. Полските села зафаќаат површина од 2.736 ха, а ридско-планинските се на површина од 18.134 ха.

Вкупната површина на општина Кочани изнесува околу 22.820 ха или 382 km².

Според пописот од 2002 г., во Општина Кочани живеат 38.092 жители. Најмногу се Македонци (90,3%) а од националностите има Роми (5%), Турци (3%), Власи (0,5%) и Срби (0,2%).

The municipality is consisted of 18 inhabited places; municipality of Kochani which is the administrative center, the villages of the lowlands: Grdovci, Mojanci, Gorni Podlog, Dolni Podlog and Trkanje and the villages of the highlands: Beli, Nivichani, Pantelej, Rajchani, Leski, Crvena Niva, Pashadjikovo, Jastrebnik, Gorno Gratche, Dolno Gratche, Pripor and Polaki.

The town of Kochani or the cadastral municipality of Kochani covers area of 1.950 ha. The villages of the lowlands cover 2.736 ha area, and the villages of the highlands cover 18.134 ha area.

The total area of Kochani Municipality covers about 22.820 ha or 382 km².

According to the census from 2002, there are 38.092 inhabitants living in Kochani Municipality. Most of them are Macedonian (90,3%) and Gipsy (5%), Turkish (3%), Vlachos (0,5%) and Serbs (0,2%) from the nationalities.

Градот Кочани е на надморска височина од 348 м, а на два дела го дели Кочанската Река на која има изградено брана. Вештачкото езеро Гратче опфаќа површина од околу 15 ха.

Климата е умерено-континентална под влијание на изменето-средоземноморската која се пробива по долината на реката Брегалница. Просечната годишна температура на воздухот е 12,9° C, а просечната количина врнежи - 538 мм.

Зеленилото и уреденоста на коритото на Кочанска Река се препознатлив белег на градот. Чистотата е на високо ниво за што Кочани спаѓа во редот на најчистите градови во Република Македонија.

The town of Kochani is 348 m above sea level, and it is separated on two parts by Kochani river, that has a dam. The artificial lake Gratche covers 15 ha area.

The climate is mild-continental, influenced by altered Mediterranean climate which penetrates along the river Bregalnica. The average temperature is 12.9 C with average quantity of rainfalls from 538 mm.

The town green and the tidiness of the river bed are the significant characteristics of the town. The cleanliness is on very high level, and because of that, Kochani belongs in the range of the cleanest towns in Macedonia.

Поради поволната географска положба и одличните природни карактеристики, територијата на денешниот град Кочани била населена од најстарите антички времиња, најпрво од Пејонците, Медите и Траките, а кон крајот на VI век, се населуваат и Словените. Во VII век, припадници на племето Смолјани ја колонизираат Кочанската Котлина и се утврдуваат во неа.

Основоположниците на словенската писменост, браќата Кирил и Методиј од 844-855 г. престојувале во Брегалничката област, Моробиздон, кога почнало ширењето на христијанството на словенски јазик.

Името на Кочани во пишан документ првпат се среќава во 1337 г. Од крајот на XIV век, Кочани е под турска власт. Патописецот Евлија Челбија во 1662 г. зборува за населба од 600 куќи и 15 дуќани.

Due its favorable geographic location and excellent nature characteristics, the territory of Kochani was inhabited from ancient times, first from the Peons, Meds and Traks, and to the end of VI century was inhabited by the Slavs. In VII century, members of the tribe Smoljani has colonized Kochani valley and built a fortification there.

The founders of the Slavic education, brothers Kiril and Metodij from 844 to 855 stayed in Bregalnica region, Morobizdon, when they started preaching Christianity and Slavic language.

In written document the name of Kochani first time was mentioned in 1337. Since the end of XIV century, Kochani was under Ottoman Empire. Writer Evlija Chelebija in 1662 y. writes about settlement of 600 households and 15 handicraft stores.

Пред Втората светска војна Кочани било мало провинциско гратче, споменувано благодарение на оризот. Населението претежно се занимавало со земјоделство.

Како симбол на сите востанија и битки, војувања, револуции и жртви за слобода, Кочани го има Споменикот на Слободата. Дело на уметникот Глигор Чемерски, изграден во 1981 г., најголем мозаичен монумент во Европа, во врвот на нашата меморијална уметност.

Денес градот живее со предизвиците на современиот живот и генерално се шири и на исток, каде што се поврзува со Оризари, најголемото село во источна Македонија, но и на запад, со што се добива линеарна развлечена шема на градот.

Before The Second World War Kochani was just a small provincial town, mentioned because of its rice production. Population's main activity was agriculture.

Kochani has the Monument of Liberty as a symbol of all uprisings and battles, fights, revolutions and sacrifices for the liberty. It is a masterpiece of the artist Gligor Chemerski, built in 1981, and it is the biggest mosaic monument in Europe, on the top of our memorial art.

Today our town lives with the challenges of contemporary life and generally it is enlarged to the East, where the town almost reaches the first houses of Orizari and to the West spreading over the industrial zone, that gives linear extension scheme of the town.

Пределите околу Кочани имаат идеални услови за одгледување квалитетен ориз. Тој се одгледувал овде уште во IV век п.н.е., во времето на Александар Македонски (Кацаров, 1946). Првите податоци за оризот на Балканот датираат од времето на османлиското ропство, од крајот на XIV в. Се смета дека оризот е пренесен на Балканот од Турците. Најголем дел од обработливите површини се наводнуваат, поради што има изградено акумулациски објекти и разгранета каналска мрежа од 280 км.

Во последните години, во Кочанско годишно се сеат околу 4.000 ха под ориз, со принос од

Regions around Kochani have the ideal conditions for quality rice cultivation. It was first cultivated in the IV century B.C., in the period of Aleksandar the Great (Kacarov, 1946). The first data about rice on the Balkan Peninsula dates from the time of ottoman bondage, at the end of XIV century. It is thought that rice is brought on the Balkan Peninsula by the Turks. The biggest part of the cultivation area is irrigated, and because of that accumulation objects and diverse channel network long 280 km were built.

In the past few years, in the region of Kochani 4.000 ha rice is insinuated, with contribution of about 6.000 kg/ha. The most common sorts are: „san andrea“, „monticheli“, „kochani pearl“ and others. The rice quality was confirmed on the fair

околу 6.000 кг/ха. Најзастапени се сортите „сан андреа“, „монтичели“ „кочански бисер“ и др. Квалитетот на оризот е потврден на самот во Брисел, „Еурека 2000“, со признанието Гранпри - најдоброто од Македонија, со заштитен знак број 1 - оризот, кочанското бело злато. Со цел пошироко да го промовира оризот како симбол на Кочани, Општина Кочани од 1992 г. ја организира стопанско-културната манифестација „Денови на кочанскиот ориз“.

Оризот е лесно сварлив и има голема енергетска вредност со голем коефициент на искористување од околу 95,5%. Во споредба со другите зрнести култури, според хемискиот состав, оризовото зрно содржи малку протеини, а голем процент скроб. Има големо прехранбено значење поради неговата содржина на витамини и минерали. Затоа, оризот е здрава храна.

in Brussels, Eureka 2000“, with the “Grant Prix – The best of Macedonia“ acknowledgement, with trademark no.1-rice, the white gold of Kochani. Since 1992 Kochani Municipality organizes the economy-cultural manifestation “Kochani rice days“ in order to promote the rice as a symbol of Kochani.

The rice is easily digestible and has huge energy value with high utilization coefficient of about 95,5 %. Compared with other grains by its chemical composition, rice grain contains less protein, and a big percentage of starch. Rice has huge food significance because of its amount of vitamins and minerals. Because of these facts, the rice is a healthy food.

Кочани лежи на најголемиот геотермален басен на Балканскиот Полуостров. Кочанскиот геотермален регион, односно лежиштето Подлог-Бања се наоѓа на североисточниот дел од Република Македонија, поточно помеѓу $41^{\circ} 40'$ и $42^{\circ} 00'$ северна географска ширина и $22^{\circ} 00'$ и $22^{\circ} 30'$ источна географска должина. Врз основа на комплетно извршените интердисциплинарни истражни работи верифицирано е едно од најголемите светски немагматски лежишта на геотермална вода, со вкупно билансирани статички резерви од 150 милиони m^3 , со средна температура од $75^{\circ}C$. Во хемиски поглед, геотермалната вода е натриум бикарбонатна, со рН вредност од 7, неагресивна во затворени системи. Присуството на селен, флуор и други елементи во границите на дозволеното ѝ дава на водата посебни перформанси за примена за пиење.

Од февруари 2011 г. геотермалната вода од системот Долни Подлог- Кочани се искористува и повторно се враќа во утробата на земјата.

Kochani lays on the biggest geothermal reservoir of the Balkan Peninsula. Kochani geothermal region or the Podlog-Banja bearing, is located on the Northeastern part of Republic of Macedonia, exactly among $41^{\circ} 40'$ and $42^{\circ} 00'$ north geographic amplitude and $22^{\circ} 00'$ and $22^{\circ} 30'$ east geographic longitude. On the basis of complete performed interdisciplinary explore works it is certificated as one of world's biggest not magmatic springs of geothermal water, with total balanced static reserves from 150 million m^3 , with middle temperature of $75^{\circ} C$. From chemical side of view this geothermal water is sodium bicarbonate, with pH value from 7, not aggressive in closed system. The presence of Selenium, Fluorine and other elements is in the permissible limits and gives special performances to water for its usage and drinking.

Since February 2011, the geothermal water from the system Dolni Podlog-Kochani has been used and has been returned to the land again. The so called doublet system provides rational

Таканаречениот дублет-систем обезбедува рационален и еколошки третман на геотермалниот потенцијал. Со модернизацијата, неговиот капацитет се зголеми за нови 50 литри топла вода во секунда или на годишно ниво се добиваат 350 илјади м³ вода со температура од 75°C, а еден метар кубен таква вода енергетски заменува 4,2 кг мазут. Засега геотермалната енергија се користи за загревање на 20 ха оранжерии во Кочанско Поле, за затоплување на три училишта, на Основниот суд и Спортската сала.

Првите истражувања на ова лежиште се од 1980 г., кога е ископан првиот бунар. Во последните три години се направени два бунара, а вкупниот капацитет е 300 литри во секунда. Според студиите на американската компанија „Геотермакс“ и австрискиот конзорциум АРГЕ ГТМ, водата од кочанскиот геотермален басен поседува исклучително поволни хемиски карактеристики.

Истражувањата на лежиштето покажаа дека на длабочина од 2000 м се констатирани резерви на вода со температура од 114° С, која може да создаде доволен притисок за активирање на турбини и за производство на струја со можност помеѓу 3,2 и 5 мегавати или приближно колку што произведуваат две мали македонски хидроцентрали.

and ecological threat of the geothermal prospective. With the modernization, its capacity was enlarged with new 50 liters hot water in sec. or 350 thousand m³ water with temperature from 75°, for a year. Cubic water like this energetically substitutes 4.2 kg of petroleum jelly. Now the geothermal energy is used for heating 20 ha glasshouses in Kochansko Pole, heating three schools, the Trial Court and the Sports hall.

The first investigations of this source were in 1980, when the first pump was dug out. In last three years there were made two pumps, with total capacity of 300 liters in second. According to the studies of the American company „Geotermaks“ and the Austrian consortium ARGE GTM, the water in the Kochani geothermal reservoir owns exclusively favorable chemical characteristics.

The researches on this source show that on dept of about 2000 m there are certain reserves of water with 114° C temperature that can make enough pressure for activation of turbines for electricity production with power between 3.2 and 5 megawatts or approximately as the electricity production of two small Macedonian hydro stations.

На север од Кочани се Осоговските Планини, масив втор по површина во Република Македонија, со највисок врв Руен, 2252 м. Планината изобилува со букови шуми, субалпски тресетишта, изобилна е со сливни подрачја и е богата со растителен и животински свет. Оваа планина е идентификувана во индикативната карта на Паневропската еколошка мрежа во Југоситочна Европа како важен еколошки коридор за крупен дивеч, а призната е и како значајно растително подрачје.

North of Kochani there are the Osogovo mountains, a massive, second by area in Republic of Macedonia, with its highest peak Ruen, 2252 m. This mountain is reach with beech forest; sub-alpine grass pastures and bushes of juniper trees, with mountain rivers and streams and with flora and fauna. This mountain is identified in the indicative card of the Pan - European ecological network of South East Europe as an important ecological corridor for deer game, and it is acknowledged as an important vegetation area.

На 20 км северно од Кочани, во преградките на Осоговските Планини, на 1580 м надморска височина се наоѓа туристичкиот локалитет Пониква. Изградени се сместувачки капацитети и спортски објекти. Пониква е најпосетена во зима. На љубителите на белите спортови, на располагање им стојат два ски-лифта. На Пониква се наоѓа и манастирот „Свети Василиј Велики“.

Посебна привлечност на терените на Осоговските Планини има ловниот резерват богат со високотрофеен дивеч: обичен елен лопатар, срни муфлони и диви свињи. Резерватот се простира на 1.300 ха и е омилен на спортските ловци.

Во близина на тромеѓето на општините Кочани, Крива Паланка и Кратово, на надморска височина од 2.085 м се извишува Царев Врв, втор по височина врв на Осоговските Планини, каде повеќе од 6 месеци во годината се задржува снежната покривка. Од падините на Царев Врв извира една од најубавите планински реки, Модра Река во која живее речната пастрмка.

Only 20 km north of Kochani, in the embrace of Osogovo mountains, on 1580 m above the sea level high, the tourist locality Ponikva is situated. There are accommodation capacities and sport objects built. Ponikva is mostly visited during the winter. The fans of the white sports, have two ski-lifts on disposal. The monastery „St. Vasilij Veliki“ was built on Ponikva.

The most attractive part of the Osogovo mountains scope is the hunting reservoir rich with high trophy deer: ordinary deer roebucks, mouflon deers and wild boars. The reservoir is spread on 1.300 ha and it is popular among the sport hunters.

Near the crossroad of the municipalities Kochani, Kriva Palanka and Kratovo, on altitude above sea level from 2.085 m the peak Carev Vrv is rising, the second high peak of Osogovo mountain, where snow cover is held more than 6 months in the year. From the slopes of Carev Vrv one of the most beautiful mountain rivers, Modra Reka, rises. This river is a domicile of the river trout.

На северната страна на селото Бели, на рид се наоѓа еден од најстарите дабови во Европа. Обемот на дрвото е околу 10 м, а распонот на гранките близу стотина метри. Од далеку наликува на дланка со раширени пет прсти. Староста на дрвото се проценува на околу 7 века.

Покрај столетникот е изграден манастирот „Свети Илија“, а Месната заедница од неговата околина создаде привлечен туристички локалитет.

On the northern side of the village Beli, one of the oldest oaks in Europe is located on one of the nearest hills. The volume of the tree is about 10 m, and the span of the branches is almost 100 m. From a distance the oak looks like a hand with five fingers outspread. This oak is approximately about 7 centuries old.

Near this hundred years old oak the monastery „Sveti Ilija“ was built, and the regional community made it an attractive tourist locality.

6 км северно од Кочани, на Кочанска Река изградена е акумулацијата Гратче, на надморска височина од 465 м. Акумулацијата е со должина од 2,1 км и ширина од 0,35 км.

Езерото е сместено во извонредно живописна клисура со мошне атрактивна околина, бујна вегетација.

Водата од вештачкото езеро служи за наводнување и за индустриски цели. Со езерото е создаден одличен природен амбиент за рекреација, риболов, одмор. Гратче е омилен туристички локалитет, кој заедно со мотелот што се наоѓа на самиот брег на езерото нуди прекрасни услови за одмор и уживање.

6 km northern from Kochani, the accumulation Gratche on the Kochani river was built, on 465 m altitude above sea level. This accumulation is 2,1 km long, and 0,35 km wide.

The lake is situated in an extraordinary landscape canyon with very attractive environment and rich vegetation.

The water from the artificial lake is used for irrigation and for industrial aims. There is a perfect nature ambient created with this lake and it is used for recreation, fishing and vacation. Gratche is a popular tourist locality, and together with the motel located on the coast of the lake offer perfect conditions for resting and pleasure.

Во селото Пантелеј, на 12 км од Кочани се наоѓа манастирскиот комплекс „Свети Пантелејмон“. Манастирскиот комплекс во село Пантелеј со својата историска и пред сè верска улога заслужува посебно внимание. Во овој комплекс најстара е манастирската црква „Света Богородица“ градена 1872 г., на темелите на стара црква од XIV век, а до неа се наоѓа манастирот „Свети Пантелејмон“, граден 1875 г. Фрескоживописот и дел од иконите се работени од познатиот сликар Димитрија Папрадишки, од кои 44 икони се ставени под заштита.

In the Pantelej village, 12 km away from Kочани, the monastery complex „Sveti Pantelejmon“ is located. The monastery complex deserves a special treatment. The oldest church in this complex is the monastery church „Sveta Bogorodica“ built in 1872, on the basis of an old church from XIV century, and next to it there is the monastery „Sveti Pantelejmon“, built in 1875. The fresco paintings and part of the icons are made by the famous painter Dimitrija Papradishki. 44 icons made by the same artist are put under protection. In the reach monastery library, books printed in 1872 can be found.

